

Forslag til fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten

Indsigelse og kommentarer til FN-VSJ-0949-2021

September 2021

Introduktion

Hermed indsigelse og kommentarer til den påtænkte fredning i Veddinge Bakker og Skamlebæksletten.

Indsigelsen indeholder en række udvalgte principielle indsigelser, der er rubriceret som følger, for at lette overskueligheden:

- **Beslutningsgrundlaget**
- **Natur**
- **Økonomi**
- **Proces og kommunikation**

De enkelte indsigelsestemaer har en overskrift, og indsigelsen er uddybet på et generelt niveau. Dele vil på et senere tidspunkt blive uddybet yderligere fra vores side, eller hvis det ønskes af Fredningsnævnet.

Det skal i denne forbindelse indskydes, at der er leveret et omfattende indsigelsesmateriale til primært byrådet men også Odsherreds kommunes administration. Det materiale, der er sendt til byråd og administration, består primært af en række identificerede, og i en del tilfælde utilsigtede væsentlige konsekvenser, som vi har gjort opmærksom på. Eksempelvis konsekvenserne af §34 påbuddet, reglen om tilskudsfordring og det ekstremt omfattende stisystem. Udover skriftlige henvendelser, er der taget direkte personlig kontakt til byrådsmedlemmerne, inklusive personlige møder og præsentationer.

Udover at pege på konsekvenser som ikke var erkendte af byrådet samt utilsigtede konsekvenser, har vi præsenteret og leveret motiverede løsninger på udfordringerne. Det er konkretiseret i form af et modificeret fredningsforslag. Forslaget er kendetegnet ved, at det har en meget bedre nytteværdibalance, der samtidig lever op til formålet i det påtænkte fredningsforslag, og er i overensstemmelse med naturfredningslovens bestemmelser. Som en del af forslaget har vi foreslået og præsenteret et færdigt stisystem, der er baseret på en logisk proces med udgangspunkt i det faktiske brugerbehov, en klar kravspecifikation og gennemførelsesplan. Dermed en helt konkret og afstemt løsning, der er enkel at gennemføre.

Introduktion

Fortsat

Fremsendte materiale er blot en kanal, og i nær fremtid vil vi kommunikere vores indstilling via forskellige kanaler. En af de centrale kanaler vil være en webbaseret løsning, som har den styrke at den løbende kan tilgås, og vil være løbende opdateret. Vi vil også kunne kommunikere vores indstilling via elektroniske præsentationer, som vil blive benyttet i forhold til udvalgte interessenter.

Vores overordnede formål er, at medvirke til at sikre en fredning, der opfylder fredningsformålet, er i overensstemmelse med naturfredningslovens bestemmelser, optimerer nytteværdien for fredningen og involverede interessenter i et helhedssyn. Vores tilgang vil være konstruktiv, proaktiv og løsningsorienteret.

Der vil bl.a. blive produceret et dokument af selve fredningsforslaget med direkte noter og kommentarer til selve forslaget, som specifikt supplement til de valgte indsigelsestemaer.

Afsender på materialet er foreningen - Fællesskabet for Veddinge Bakker, samt supplerende lodsejere, der dækker væsentlig del af Veddinge Bakker.

Principielle indsigelser-kategorier

Beslutningsgrundlaget

Lovhjemmel

Fredning opnås ligeså godt eller bedre ved andre foranstaltninger

Forkerte præmisser i fredningsforslaget, for eksempel at naturen er truet

Nytteværdi og proportionalitet

§34 forbud - ubegrundet og unødvendigt

Manglende oplysningsgrundlag for afgørende beslutning og afstemning i byrådet

Manglende økonomiske beregninger-hvordan skal byrådet kunne beslutte

Manglende partshøring

Byrådet vildledt lige inden afgørende afstemning

Naturpleje i fællesskab - Vejrhøjbu

Habilitetsudfordringer - herunder tidligere ledere i Naturteam

DN's position

De egentlige motiver - Geopark turisme fremmet med statens midler

De egentlige motiver - Tvangsmæssig ændring af naturpleje for statens midler og åbning for yderligere indgreb i lodsejernes råderet

Principielle indsigelser-kategorier

Natur

Natur og landskabs – udfordringer

Afgræsning som plejeform truet

Stisystem i modstrid med hensynet til levesteder og biodiversitet

Udviklingen i naturen

Økonomi

Økonomi udfordringer - kommunen

Økonomi udfordringer – lodsejere

Erstatningsbeløb estimat

Proces og kommunikation

Kommunikation og forskelsbehandling

Modifieret fredningsforslag

Modifieret stiforslag

Beslutningsgrundlaget

Indsigelse og kommentarer

September 2021

Lovhjemmel

Den helt overordnede begrænsning i overhovedet at anvende fredning som redskab til at fremme naturbeskyttelsesformål fremgår af Naturstyrelsens hjemmeside Vejledning om Naturbeskyttelsesloven, med link videre til Kapitel 12. Fredning:

<https://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/vejledning-om-naturbeskyttelsesloven/>
<https://naturstyrelsen.dk/media/180778/kapitel12.pdf>

I det første afsnit 12.1. Indledning hedder det i næstsidste (under)afsnit på anden side (der er ingen sidenumre):

“Fredning af et område vil derfor kun komme på tale i de tilfælde, hvor behovet for beskyttelse, pleje, naturgenopretning eller fremme af befolkningens friluftsliv ikke kan opfyldes ved anvendelse af de øvrige bestemmelser og virkemidler i lovgivningen.”

Som det fremgår af nedenstående, gælder denne begrænsning hele fredningsforslaget, altså både landbrugsdrift (beskyttelse, pleje, naturgenopretning) og stier (fremme af befolkningens friluftsliv).

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Lovhjemmel

Fortsat

Det overordnede formål med fredning fremgår udtrykkeligt af Naturbeskyttelsesloven:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/240>

I § 33 hedder det:

“Fredningsnævnet kan til varetagelse af de formål, der er nævnt i § 1, gennemføre fredning af landarealer og ferske vande efter reglerne i dette kapitel.”

I § 1 Stk. 2 hedder det i nævnte rækkefølge:

Loven tilsigter særligt

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.”

Dette betyder specifikt, at hensynet til befolkningens friluftsliv kommer efter hensynet til naturen, herunder de vilde dyrs levesteder.

Desuden er naturbeskyttelseslovens formålsparagraf næppe skrevet for at sikre adgang til den danske natur for turister fra hele verden.

Er der lovhemmel til fredningsforslaget?

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Fredning opnås ligeså godt eller bedre ved andre foranstaltninger

Det eksisterende fredningsområde i Veddinge Bakker fra 1965, er beskyttet af en række ordninger Natura2000 udpegnen, økologisk drift, §3 fredninger, flerårige plejeaftaler, lodsejernes etablerede forening - Fællesskabet for Veddinge Bakker, og er således rigeligt dækket ind set ud fra et naturmæssigt syn.

Med hensyn til Skamlebækstletten og Bolinge bakke er forholdene anderledes. Det er oplagt at frede disse arealer, efter at lodsejerne har taget initiativ til at få fjernet alle de master, der stod på området, og at kobbertrådene er trukket op af jorden. Det var et af initiativerne, som blev løst via kontakt og meget fint samarbejde med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri efter at en lodsejer skaffede de fornødne deklamationer.

I forbindelse med fredningen her henvises til:

Naturstyrelsen, Kommunernes Landsforening og Danmarks Naturfredning har udformet en handlingsplan som et fælles grundlag for prioriteringen af den fremadrettede indsats på fredningsområdet.

3 hovedformål gives særlig høj prioritet i de kommende års fredningsarbejde

Det er i det fremadrettede fredningsarbejde fortsat vigtigt at have følgende grundlæggende forhold for øje:

- at fredninger ikke bør anvendes der, hvor den ønskede beskyttelse allerede er sikret gennem den generelle naturbeskyttelses-, eller planlovgivning.*
- at fredninger ikke bør anvendes til at opnå formål, som kan opnås ligeså godt eller bedre med andre ordninger (f.eks. Natura 2000-områder, hvor handle- planerne fastlægger en indsats, som skal realiseres med særlige støtteordninger).*
- at der som udgangspunkt skal foreligge en aktuel eller en potentiel konkret trussel mod fredningsværdierne i det pågældende*

Som det vil fremgå af efterfølgende, er det tydeligt at fredningsforslaget ikke lever op til ovenstående hovedformål.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Forkerte præmisser i fredningsforslaget

- for eksempel at naturen er truet

Helt grundlæggende er præmissen om, at det er nødvendigt at annullere eksisterende velfungerende fredning fra 1965 med en ny tidssvarende, der har som primært formål, at udvide adgang markant til området herunder også Natura 2000 området, ikke rimelig.

Tvært imod opstår der en helt ny og klar modstrid med det tætte og markante stinetværk, der i høj grad vil forstyrre dyre og plantelivet. Eksempelvis er der en fiskeørnerede i området, som vil blive truet på grund af stisystemet. Udnyttelse vs. beskyttelse?

Den implicitte antydning af at området er truet holder ikke. Tværtimod.

DN og Kommunen baserer primært dette på en litteraturliste begrænset til 3 dokumenter. Bl.a. "Blomsterne i din natur, En botanisk gennemgang af hver enkel ejendom i området omkring Diesbjerg, 2015 udarbejdet af Kommunen. Fredningsforslagets indledende del spiller i høj grad på følelser frem for fakta. Yderligere er der ingen definitioner af anvendte begreber, hvilket giver anledning til fortolkning. Hvilken påvirkning har udviklingen af klimaet haft? Et mere nuanceret billede ville være at se på udviklingen over de sidste f.eks. 30 år samt Natura 2000 basisanalyse 2022-2027 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke – Natura 2000-område nr. 154 udarbejdet af Miljø- og Fødevarer ministeriet ved Naturstyrelsen, som indeholder et billede af udviklingen fra 2004-2006, 2010-2012 samt 2016-2019. <https://mst.dk/media/194278/n154-basisanalyse-2022-27.pdf>

Status på pasning og plejning kan påvises meget enkelt i forbindelse med en besigtigelse, idet områder der på daglig basis passes og plejes af fastboendes naturbevidste lodsejere, holdes og passes bedre end de områder Odsherred Kommunes Naturteam har været inde over.

Realiteten er, at en lodsejer ved egen kraft og med egne midler hvert år holder gyvel nede på et 20 hektar overdrev med stejle skrånninger. Odsherred kommune har tidligere finansieret den gerning, men har ikke midlerne mere. Man kan i denne forbindelse stille spørgsmålstejn ved kommunens evne og vilje til at udføre naturpleje i fremtiden, på de 470 hektar, som fredningen omfatter.

Der er flere andre præmisser, der kan udfordres, men specielt naturtilstanden er interessant at få belyst mere eksakt, og i den forbindelse er der taget kontakt til Københavns universitet, som vi tidligere har samarbejdet med for at finde en mere fakta baseret og valid løsning.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Nytteværdi og proportionalitet

Naturstyrelsen, Kommunernes Landsforening og Danmarks Naturfredning har udarbejdet et fælles grundlag for prioriteringen af den fremadrettede indsats på fredningsområdet, som dermed er afgørende for prioritering af den fremtidige fredningsindsats.

Et af hovedpunkterne er citat: "at der skal være et relevant forhold mellem det, der opnås med fredningen og omkostningerne ved at gennemføre fredningen"

I den påtænkte fredning er det ikke påvist, at der er et relevant forhold mellem det, der opnås med fredningen og omkostningerne ved at gennemføre fredningen.

Faktisk er det åbenlyst, at der er et misforhold. Området er sikret på en lang række områder: Natura2000, §3, plejeaftaler med det offentlige, landskabsfredningen fra 1965 og en række øvrige forhold, blandt andet, at lodejerne i dag og i fremtiden har valgt ejendommene ud fra et natur og landskabs syn og ikke driver traditionelt landbrugsdrift med økonomi for øje. Hovedindsatsen er i dag primært naturpleje med afgræsning forankret i foreningen - Fællesskabet for Veddinge Bakker med motiverede indsatser inden for landskab og natur.

Vi har søgt information om valide økonomimodeller for beregning af nytteværdi. Vi har ikke kunnet identificere brugbare modeller eller værktøjer. Hvis de ikke findes er det overraskende, set i lyset af væsentligheden for udfaldet af fredninger. Vi har derfor taget kontakt til universitet og fundet en person med kompetencer inden for naturområdet, og vedkomne er muligvis interesseret i at lave forskning og udvikling i form af Ph.d. Afhandling. Ligeledes er det planen at tage kontakt til Overvismand og professor med fokus på miljø økonomi.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

§34 forbud

- ubegrundet og unødvendigt

§34 forbuddet blev sendt til en række lodsejere uden nogen form for dialog eller varsel, dog med opfordring og angivelse af muligheden for at klage til klagenævnet. Motiveret klage er indsendt.

§34 forbuddet er reelt helt overflødigt idet indholdselementer allerede er sikret gennem andre ordninger, eksempelvis Natura2000 udpegningen, økologisk drift, §3 fredninger, flerårige plejeaftaler med videre.

Specifikt er forbuddet meningsløst og virkningsløst på samtlige ejendomme ejet af lodsejerne. Samtidig er det et udtryk for kommunens mistillid til at lodsejerne forvalter deres arealer efter de allerede eksisterende ordninger. Det er ikke befordrende for et samarbejde omkring fredningen.

Som følge af §34 elementerne kan der ikke opnås Økologisk arealtilskud på de ejendomme, der er etableret med denne ordning.

Byrådsmedlemmer blev kontaktet idet lodsejerne antog, at det ikke var tilsigtet at fjerne incitamentet til økologi og samtidig pådrage lodsejere et direkte tab.

I kontakten med byrådet var det åbenlyst, at medlemmerne ikke var informeret om konsekvenserne i forhold til hindringerne for økologisk drift, og de angivne påførte tab. Dette forhold sammen andre forhold, eksempelvis forbud mod tilskudsfordring var medvirkende årsag til et splittet byråd.

Det skal nævnes at både borgmesteren og næstformanden i Miljø-og klima udvalget vildledte byrådet på byrådsmødet inden afstemningen om Fredningsforslaget, om elementerne i § 34 påbuddet. Det kan dokumentere.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Manglende oplysningsgrundlag for afgørende beslutning og afstemning i byrådet

Via konstruktiv dialog med byrådsmedlemmer er det åbenlyst, at byrådets beslutning og afstemningen ikke er taget på et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag. Alene realiteterne om, at §34 forbuddet er indarbejdet i fredningsforslaget og reglen om tilskudsfordring giver rigelig med dokumentation. Byrådet havde ikke fået oplyst hvad §34 forbuddet med dets elementer samt spillereglerne om tilskudsfordring betyder, og slet ikke hvilke fatale konsekvenser disse dele af fredningen indebærer. Lodsejerne kommunikerede realiteterne via personlige samtaler, tilbud om at besøge konkrete ejendomme. Det gjorde meget stort indtryk på de udvalgte byrådsmedlemmer og dette medførte i sidste ende at udvalgsformænd kontaktede borgmesteren som "måtte hive i håndbremsen", som han blev citeret for i pressen. Samtidig betød disse forhold at den planlagte afstemning blev udsat og der blev etableret et såkaldt "Dialogmøde". På dialogmødet blev et udvalg af lodsejere inviteret til dialog med byrådet. Inden dialog mødet med lodsejerne fik byrådet en præsentation af fredningsforslaget af forvaltningen og DN.

På trods af intentionerne om at få bedre styr på realiteterne på indholdet i den påtænkte fredning, viste det sig alligevel at borgmester og næstformanden i Miljø-og klima udvalget ikke var i stand til på afstemningsdagen at redegøre for §34 forbuddet og dets elementer. Der forgik en direkte vildledning som påvirkede afstemningen, idet §34 elementerne fyldte meget i diskussionen inden endelig afstemning. Redegørelsen for dette er 100% dokumenteret på video fra mødet. Det skal tilføjes at næstformanden blev tilbudt en orientering i form af en præsentation om realiteterne i forbindelse med §34 elementerne. Næstformanden erkendte at der er et problem her, som han efterfølgende vil tage hånd om.

Dette er blot et eksempel på et utilstrækkeligt oplysningsgrundlag. Et medlem fra den socialdemokratiske gruppe, sagde direkte undskyld for at have stemt for i første omgang af den påtænkte fredning, idet vedkommende senere fik kendskab til konsekvenserne af beslutningen.

Det er åbenlyst, at byrådet ikke har haft et tilstrækkeligt belyst beslutningsgrundlag som udgangspunkt for den afgørende og vidtrækkende beslutning.

Konsekvensen af dialogen med byrådsmedlemmerne samt pressedækningen inklusive en lang række debatindlæg blev et splittet byråd, efter at vidensniveauet blev øget.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Manglende økonomiske beregninger

- hvordan skal byrådet kunne beslutte

Byrådet har ikke haft et tilstrækkeligt grundlag for at stemme om den vidtrækkende påtænkte fredning. Erstatningsbeløbene er estimeret på et løst grundlag. Det er den ene side af sagen. Med hensyn til etableringsomkostninger og vedvarende driftsomkostninger er der ikke, så vidt det ses af aktindsigt og baseret på dialog med byrådsmedlemmer, redegjort for disse budgetter. Det betyder reelt at grundlaget for at træffe en beslutning og stemme for og imod ikke er tilstede. Yderligere er dette måske udtryk for en procedurefejl fra Kommunen og DN's side.

Det betyder samtidig at det ikke er muligt at opstille en kvalificeret "Nytteværdiberegning" eller retfærdiggøre "Proportionalitets-princippet".

Nævnte størrelser er afgørende for at vurdere relevansen af en fredning.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Manglende partshøring

Der har ikke været nogen direkte partshøring af lodsejerne. Ej heller i forbindelse med pålagte §34 påbud. Der har været et enkelt webmøde i 2020 hvor DN og kommunen præsenterede elementer af påtænkte fredning og med mulighed for at stille nogle spørgsmål elektronisk. Afgørende elementer manglede helt frem til april 2021, blandt andet manglede enhver omtale af, at der overhovedet indgik et stiforslag.

Den eneste partshøring der henvises til er udtalelse fra Geoparkens direktør, som var på opfordring af Naturteamet i kommunen. Det fremgår af aktindsigt samt informationen til byrådet på Politiker web/sagsfremstilling. I den forbindelse er det tankevækkende, at kommunen kun har fundet det relevant at få udtalelse fra en interessent, og ikke fra de interessenter, der ejer arealerne, og som fredningen får store konsekvenser for.

Som det fremgår er udtalelsen baseret på direkte opfordring

From: Morten Egeskov
Sent: 4 June 2020 15:53 (UTC +01)
To: Lena Marie Bau
Subject: SV: Udtalelse vedr fredning

Hej Lena

Her er en udtalelse fra Geopark Odsherred. Jeg har helt bevidst ikke forholdt mig til fredningen, men alene forsøgt at beskrive områdets betydning for geoparken:

Skamlebækletsletten og omgivende arealer er beliggende på Vejrhøj-buen, som er et enestående eksempel på landskabsdannelsen under seneste istid, og dermed en helt afgørende forudsætning for UNESCO's godkendelse af Odsherred som geopark. Foruden de landskabelige og geologiske værdier, som bl.a. omfatter meget tydelige smeltevandskløfter, indeholder området en meget stor biodiversitet. Det er derfor af afgørende betydning for Geopark Odsherred, at området bevares, og at offentlighedens adgang hertil sikres.

Med venlig hilsen / Mit freundlichen Grüßen / Sincerely

Morten Egeskov
Direktør

Geopark Odsherred
- UNESCO Global Geopark

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Udtalelser og høring

Direktør for Geopark Odsherred, Morten Egeskov, har udtalt følgende:

Skamlebækletsletten og omgivende arealer er beliggende på Vejrhøj-buen, som er et enestående eksempel på landskabsdannelsen under seneste istid, og dermed en helt afgørende forudsætning for UNESCO's godkendelse af Odsherred som geopark.

Foruden de landskabelige og geologiske værdier, som bl.a. omfatter meget tydelige smeltevandskløfter, indeholder området en meget stor biodiversitet. Det er derfor af afgørende betydning for Geopark Odsherred, at området bevares, og at offentlighedens adgang hertil sikres.

Byrådet vildledt

- lige inden afgørende afstemning

Som nævnt under punktet ” Manglende oplysningsgrundlag for afgørende beslutning og afstemning” blev byrådet vildledt af borgmester og næstformanden for Miljø- og klimaudvalget. Det er dokumenteret på video fra byrådsmødet. Dette på trods af at borgmesteren på direkte spørgsmål bekræfter at han er fuldt opdateret på beslutningsgrundlaget og at han har tilstrækkelig indsigt til at kunne beslutte på et oplyst grundlag.

Citat fra det udsatte byrådsmøde om afstemningen:

Thomas Adelskov sagde følgende på det ekstraordinære byrådsmøde:

*"Debatten her kan efterlade det indtryk, at det §34 forbud **fortsætter i en evighed**. Det gør det ikke. Det har gyldighed af et år fra offentliggørelse og det vil sige det løber ud når denne her måned løber ud så gælder §34 forbuddet ikke længere **så det bør i min optik være en parentes** i forhold til de bekymringer som nogen kunne sidde med"*

Borgmesterens udtalelse er i direkte modstrid med de bemærkninger til klagen over § 34 forbuddet, som kommunen sendte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet 17. oktober 2020 hvor der står:

"Det udstedte forbud vil blive fulgt op af et fredningsforslag, der indeholder tilsvarende bestemmelser om indgreb i den aktuelle drift eller udnyttelse af en ejendom, og det vil fremgå af fredningsforslaget, at **bestemmelserne skal have retsvirkning, medens fredningsagen verserer**, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3"

Inden borgmesterens bemærkning forklarede næstformanden for Miljø-og klima udvalget også på afstemningsdagen, at §34 påbuddet og dets elementer udløber, og ikke har betydning fremadrettet. Det er i direkte modstrid med realiteterne, som næstformanden efterfølgende har erkendt efter grundig opdatering via en lodsejer og efter den afgørende afstemning. Den del af byrådet der havde forstået konsekvenserne af §34 elementerne og tilskudsfordringen stemte i mod, bortset fra den Radikale repræsentant, der samtidig er viceborgmester.

Byrådet er dermed blevet vildledt på afgørende område lige inden afgørende afstemning af både borgmester og næstformand for Miljø-og klima udvalget. Yderligere er dette måske udtryk for en procedurefejl fra Kommunen og DN's side.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Naturpleje i fællesskab

-Vejrhøjbuens

I perioden 2014 til 2016 forsøgte Odsherreds kommunes Naturteam sig med et projekt "Naturpleje i fællesskab", som bl.a. resulterede i et stort ressource forbrug. Projektet mislykkes totalt og blev forkastet, da det påviseligt var ulovligt. Kommunen mente, at det var muligt at påtvinge deklaratoriske ordninger i Natura 2000 området, som ifølge ministeret skulle være frivillige.

Selve projektet blev genstand for en omfattende evalueringsanalyse, som er delt blandt udvalgte interessenter. Projektet er desuden omtalt i "Fremtidens landskab"-visioner og planer for det åbne land udgivet af Bogværket forlag. Forfatterne er Lone Søderkvist Kristensen, Jørgen Primdahl, Kamilla Hansen Mølle.

På det sidste møde, hvor Københavns universitet deltog, blev det aftalt at lodsejerne ville etablere og gennemføre en naturpleje løsning, Den blev udviklet i nært samarbejde med KU.

Lodsejerne tog så initiativ til selv at etablere en vision for området, med motiverede indsatser og løsninger inden for både natur og landskab. De væsentligste eksempler på indsatser er omfattende naturpleje er: via højlandskvæg, rydninger af invasive arter og på landskabssiden initiativ til, at sikre TDC masterne blev fjernet på Skamlebæksletten i samarbejde med ministeriet.

Resultatet er – i forlængelse af løbende naturpleje - at landskabet i dag fremstår som enestående eksempel på smukt landskab, med enestående natur, hvor lodsejerne har dannet foreningen - Fællesskabet for Veddinge Bakker – en egentlig naturplejeforening.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Habilitetsudfordringer

- herunder tidligere ledere i Naturteam

Michael K. Bay og Thomas Martinsen har begge tidligere været afdelingsleder af Naturteamet, og dermed ansvarlige og involveret i det omtalte projekt "Naturpleje i fællesskab", der på trods af et stort ressource forbrug blev forkastet, da det ikke levede op til basale krav fra ministeriet. Derudover var der en u hensigtsmæssig sammenblanding af Geopark interesser. Der foreligger en omfattende evaluering af projektet og den udvidede påtænkte fredning kan ses som et forsøg på at gennemtvunge forhold der mislykkedes fra 2014 til 2016.

I forbindelse med fredningen er Michael K. Bay ansvarlig for Naturteamet, som er hovedansvarlig fra kommunens side.

Thomas Martinsen er byrådsmedlem i Odsherred kommune, og han har plæderet kraftigt for at staten finansierer 75% af erstatningsbeløbet af de mange ønskede stier i området på lodsejernes ejendomme. Her er der en kobling til geopark og turist motivet på bekostning af naturen. Udnyttelse vs. beskyttelse?

Direktør for Geoparken Morten Egeskov er tidligere ledende venstre politiker i byrådet samt medlem af bestyrelsen for Geoparken. I den forbindelse har han været en aktiv del af projektet med første fase af højderyg stien. Højderygstien etableres i et antal faser. Den foreslåede fredning med tilhørende stisystem, udgør anden fase af højderygstien, og dermed har Geoparken, og Morten Egeskov en stor interesse i at fredningen gennemføres (hvilket kommunen har understøttet, ved udelukkende at høre Morten Egeskov i partshøringen i forbindelse med fredningsforslaget.

Benjamin Dyre er og var ansat i Naturteamet under ovennævnte ledere og havde hovedrolle i projektet "Naturpleje i fællesskab". Benjamin Dyre har udvist en adfærd på en række områder, der er yderst kritisabel som myndighedsperson. Eksempel på dette, er en direkte opfordring til at angive lodsejere via klage til kommunen, "liker" privat holdning til fredningen på Facebook.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

DN's position

DN er medrejsjer af det påtænkte fredningsforslag. Oprindeligt ønskede DN udelukkende, at frede Skamlebæksletten og Bollinge bakke, som ikke i forvejen var landskabsfredet i modsætning til det øvrige område af Veddinge Bakker. Det var Odsherred kommune, der ønskede, at indbefatte hele det område der i forvejen er fredet via fredningen af 1965. Et af hovedmotiverne for Odsherred kommune til at udvide fredningen er som nævnt andet sted, at få etableret et tæt net af stier og for at kunne gennemføre den såkaldte højderyg sti fase 2, med staten som medfinansierer af de 75% af erstatningsbeløbet.

Efterfølgende har DN tilsluttet sig hele fredningsforslaget, og har endda erklæret, at ville fastholde fredningsrejsningen selv uden Odsherred Kommune.

DN har tidligere ønsket en anden fredning i Natura2000 området ved Saltbæk Vig, hvor hovedmotivet var at sikre offentlighedens adgang. Resultatet af DN's fredningsforslag ses her:

DN rejste i december 2007 en ny fredningssag for området primært for at forbedre offentlighedens adgang. Der blev imidlertid også foreslået en næsten fordobling af arealet. Ved det offentlige møde i 2008 forlangte Fredningsnævnet væsentlige reduktioner. I 2009 var der et nyt offentligt møde og i 2011 kom Fredningsnævnets endelige kendelse, som stort set alle parter ankede til Natur- og Miljøklagenævnet.

I 2013 erklærede Natur- og Miljøklagenævnet Fredningsnævnets kendelse for ulovlig. Grunden var, at Folketinget i 2011 havde ændret i Naturbeskyttelsesloven, så arealer, der ejes af fonde, foreninger, m.v. kun kan fredes, hvis ejeren giver afkald på erstatning. Dermed faldt fredningssagen, og DN ønsker ikke at tage sagen op i en overskuelig fremtid. Hermed er det den restriktive fredning fra 1992, som gælder.

I relation til denne sag er der flere ligheder:

Odsherred kommune og DN lægger meget stor vægt på omfattende offentlig adgang til området. Odsherred kommune baseret på Geoparken og turismen og DN som oplevelses tilbud til medlemmerne. Udnyttelse vs. beskyttelse?

I lighed med Saltbæk Vig er Veddinge Bakker fredet i forvejen, og derudover er der etableret en foreningen - Fællesskabet for Veddinge Bakker, der tager sig både af landskabspleje og naturpleje på meget højt niveau i samspil med Natura2000 udpegningen, økologisk drift, §3 fredninger, flerårige plejeaftaler med videre.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

De egentlige motiver

- Geopark turisme fremmet med statens midler

Turisme og Geopark Odsherred er og har meget høj prioritet for Odsherred kommune.

I den forbindelse kan det påvises via forskellige kilder og kanaler, at den ene af de to væsentligste årsager til at Odsherred kommune ønsker at inddrage de områder, der i dag allerede er dækket tilstrækkeligt ind naturmæssigt, er antagelsen om, at det er afgørende for Geoparken og turismen med en gennemgribende adgang for turister og besøgende til dette enestående naturområde, der er omfattet af fredningen. Det stiforslag der er foreslået strider imod naturens interesser, specifikt gælder dette i ekstrem grad dyrenes levesteder. Derudover krænker dele af stiforslaget også privatlivets fred og den private ejendomsret i ekstrem grad.

I det omtalte projekt "Naturpleje i fællesskab" blev der lagt en vision frem fra Naturteamets side, at hele området driftsmæssigt skulle være et samlet hele og være åbent for offentligheden. Dette ønske blev for nylig gentaget af Naturteamets medarbejder Benjamin Dyre, og det afspejler sig også i fredningsforslagets indhold i form af rewilding.

Et eksempel på udtalelse af næstformanden i Miljø- og klimaudvalget Vagn Ytte, der citeres i pressen for at udtale, at "en fredning er ikke for de få i reservatet" med henvisning til lodsejernes bekymring for dyrenes levesteder.

Et andet nyere eksempel er fra Dialogmødet hvor byrådsmedlem Thomas Martinsen og tidligere leder af projektet "Naturpleje i fællesskab" udtaler, at en fordel ved fredningen er, at staten finansierer de 75% af erstatningen til at sikre de ønskede stier.

Det er forståeligt, at der er fokus på Geoparken og turismen, men det bør ikke være med naturen som offer. Udnyttelse vs. beskyttelse?

Området er i øvrigt som nævnt andet sted sikret på en lang række områder Natura2000, §3, plejeaftaler med det offentlige, landskabsfredningen fra 1965 og en række øvrige forhold.

Der er mange andre eksempler på Geopark og turisme motivets validitet, herunder udtalelse fra flere byrådsmedlemmer og materiale fra det forkastede projekt "Naturpleje i fællesskab"

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

De egentlige motiver

- Tvangsmæssig ændring af naturpleje for statens midler og åbning for yderligere indgreb i lodsejernes råderet

Turisme og Geopark Odsherred er og har meget høj prioritet for Odsherred kommune.

Dette er i direkte fortsættelse af kommunens mislykkede projekt "Naturpleje i fællesskab" nævnt ovenfor.

I den forbindelse kan det påvises via forskellige kilder og kanaler, at den anden af de to væsentligste årsager til at Odsherred kommune ønsker fredningen gennemført er en tvangsmæssig ændring af naturplejen inden for Natura 2000 området for statens midler, hvorved der opnås en stor besparelse på kommunens budgetter.

Denne tænkning og tilgang svarer til det kuldsejlede forsøg på fredning af Varde Ådal.

Desuden rummer fredningsforslaget også åbning for endnu mere ekstreme indgreb i lodsejernes råderet, konkret medtaget i form af rewilding, som ifølge fredningsforslaget skal kunne gennemføres blot med dispensation fra Fredningsnævnet.

Dette er også en virkeliggørelse af visionen i det omtalte projekt "Naturpleje i fællesskab" fra Naturteamets side, at hele området driftsmæssigt skulle være et samlet hele og være åbent for offentligheden. Dette ønske blev for nylig gentaget af Naturteamets medarbejder Benjamin Dyre, som nu er genopstået i fredningsforslaget i form af rewilding.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Natur

Indsigelse og kommentarer

September 2021

Natur og landskab

– udfordringer

Den påtænkte fredning indebærer en række udfordringer i forhold til naturen og landskabet

Forstyrrelser af f.eks. bestand af fredede fiskeørne og reder, råvildt med lam, grævling, sangfugle, hare etc.

Slid og hugst på fredede planter, eksempelvis gøgeurt og orkideer.

Hvis dyrehold ikke udfører naturpleje, vil arealerne gro til, og der vil opstå et behov for rydning, udført af kommunen med knappe ressourcer

Hvis dyrene ikke kan få dækket deres foderbehov på grund af forbuddet mod tilskuds fodring, vil bestanden af dyrehold forsvinde, da det ikke vil være muligt for lodsejerne, at holde dyrene på forsvarlig og dyreetisk vis. Dermed forsvinder afgræsningen som naturpleje, og kommunen vil stå for naturplejen, som i praksis ikke fungerer. Rent landskabsmæssigt vil der samtidig forsvinde en signatur, der er opbygget i årtier, og som er den optimale naturpleje form.

Hvor der er mennesker, er der affald og støj til gene for naturen, og dyrene der plejer arealerne. I dag, i forbindelse med weekender og højtider, afholdes der f.eks. fester på Desebjerg med soundbox, ski og kælkning. Ligeledes på Bollinge bakker kører biler op og lader hunde løbe fri ned over bakkerne. Da lodsejerne gav udtryk for bekymring over dette til i forbindelse med dialogmødet med Byrådet, mente byrådsmedlem Gitte Hededam, at det ikke kunne bekymre nogen, da det bare var et spørgsmål om at opdrage dem, der besøger området og bruger stisystemet. Altså, er det ikke noget, der kan bekymre Byrådet.

Bente Ilsø, angivet ansvarlig for fredningen i DN Odsherred regi peger i SN på udfordringer med færdsel på Skamlebæksletten, som er et Natura2000 område:

”Det var jo som at gå en tur på Strøget. Man måtte holde tilbage for hinanden. Og folk havde ingen respekt for området, og kørte hen over markerne helt ned til vandet for at se solnedgange og lavede nye stier, uddyber hun.”

Det er åbenlyst, at en øget adgang vil give udfordringer for både natur og landskab, og reelt er der rigeligt med adgang til naturen i dag, og en fredning bør snarere føre til en begrænsning frem for yderligere åbning af det naturregige område på et yderst begrænset areal til planter og dyrearter. Det er et balancespørgsmål.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Afgræsning som plejeform truet

I den påtænkte fredning er der bestemmelser, der udfordrer afgræsning som plejeform. Store dele af Veddinge Bakker plejes i dag af f.eks. Skotskhøjlandskvæg, Galloway kvæg og Gotlænder får. Den primære årsag til at have disse dyr er, at de sikrer en balanceret naturpleje og pryder landskabet. Det er af indlysende grunde ikke et økonomisk motiv, der ligger bag disse valg. Med den påtænkte fredning, herunder bestemmelserne om tilskudsfordring og et fast græsningstryk vil denne form for afgræsning initieret af lodsejerne forsvinde. For at denne form kan fungere, er der behov for fleksibilitet alt efter vejrforhold. Langvarige hedebløgger og perioder med frost kræver indgriben ud fra dyrevelfærd og etik. Denne optimale form for natur og landskabspleje er udelukkende mulig fordi lodsejerne i dag driver ejendommene baseret på naturpleje og landskabshensyn i nært samarbejde og forankret i et stærkt fællesskab.

Dermed er elementer i fredningsforslaget, særligt forbuddet mod tilskudsfordring og et fast græsningstryk, en direkte trussel mod den optimale naturpleje med afgræsning, landskabsoplevelse med dyrehold som signatur.

På Miljøministeriets hjemmeside dokumenteres ovenstående synspunkter.

<https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/3-beskyttede-naturtyper/graesning-og-naturpleje/>

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Stisystem i modstrid med hensynet til levesteder og biodiversitet

Det er i direkte modstrid med hensynet til levesteder og biodiversitet, at foreslå et så indgribende og omfattende stisystem i påtænkt fredning i et meget afgrænset naturområde. Set ud fra natur og levesteds synspunkt er der reelt i højere grad behov for begrænsninger. Derfor er stisystemet også i modstrid med naturbeskyttelseslovens formålsparagraf.

På Miljøministeriets hjemmeside dokumenteres disse synspunkter om øget "forstyrrelser og friluftsliv", som en af de væsentligste trusler mod biodiversiteten i forbindelse med mangel på levested.

Det planlagte ekstremt tætte stisystem direkte igennem levesteder for forskellige dyrearter understreger, at incitamentet til at ændre eksisterende fredning drejer sig om Geopark og turisme incitamenter frem for "at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet" under hensyn til levesteder og biodiversitet i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens formålsparagraf. Hermed må det foreslåede stisystem formodes, at indebære en belastning af levesteder og natur i en helt anden størrelsesorden end den fra sædvanlige stier, a'la erfaringerne fra Eigtvedpigens Fodspor.

Der er på ingen måde tale om den slags stier der almindeligvis forbindes med naturfredning. Tvært imod drejer det sig om selve hovedfærdselsåren i Geoparken. Højderygstien betegnes ligefrem som ryggraden i Geoparken, der markedsføres med det formål, at tiltrække besøgende fra hele verden. Som eksempel på et særligt oplevelsestilbud der er blevet nævnt som mulighed på et seminar, hvor borgmesteren deltog, kan nævnes et maratonløb ved indvielsen af den færdige Højderygsti.

Lederen af Naturteamet citeres for at have udtalt, at det er bevidst, at der er langt så mange stier ind, således at der er lidt at handle med. Udtalelsen faldt på et udvalgsmøde efter spørgsmål fra et byrådsmedlem. Samtidig blev lodsejere, der henvendte sig direkte til Naturteamet, afvist på stedet med besked om, at stier kan lægges, hvor Naturteamet vil, og der bliver ikke flyttet et komma. Disse modsatrettede udtalelser svarer til den forskelsbehandling af lodsejere, som er nævnt nedenfor, og som også har vist sig i modsatte udfald for lodsejere med tilsvarende forhold, herunder at de konkrete delforløb har haft tilsvarende betydning for det samlede stisystem.

Ovennævnte vilkårlighed i forbindelse med udarbejdelsen må rejse tvivl om hvorvidt kommunen overhovedet mener, at der er en reel grund til at føre det planlagte stisystem igennem dyrenes levesteder.

Som tidligere nævnt, har lodsejerne udarbejdet et alternativt forslag til stisystem, som kommunen ikke har brugt i forbindelse med det endelige fredningsforslag.

<https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/3-beskyttede-naturtyper/graesning-og-naturpl,eje/>

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Udviklingen i naturen

Udviklingen i naturen angives som en af præmisserne for at erstatte den eksisterende fredning med den påtænkte fredning.

Under præmisserne er der redegjort for, at området allerede er sikret på andre områder: Natura2000, §3, plejeaftaler med det offentlige, landskabsfredningen fra 1965 og en række øvrige forhold, at lodejerne i dag og i fremtiden har valgt ejendommene ud fra et natur og landskabs syn, og ikke driver traditionelt landbrugsdrift med økonomi for øje. Hovedindsatsen er i dag primært naturpleje med afgræsning forankret i en foreningen - Fællesskabet for Veddinge Bakker, med motiverede indsatser inden for landskab og natur.

Et nuanceret billede af udviklingen ville være at se på udviklingen over de sidste f.eks. 30 år. Herudover giver Natura 2000 basisanalyse 2022-2027 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke – Natura 2000-område nr. 154 udarbejdet af Miljø- og Fødevarer ministeriet ved Naturstyrelsen, et billede af udviklingen fra 2004-2006, 2010-2012 samt 2016-2019. <https://mst.dk/media/194278/n154-basisanalyse-2022-27.pdf>

Det er naturligvis interessant få belyst naturtilstanden mere eksakt, og i den forbindelse har Fællesskabet for Veddinge Bakker taget kontakt til Københavns Universitet, som vi tidligere har samarbejdet med for at finde en valid løsning. Københavns Universitet har været dybt involveret i hele det natur og landskabspleje projekt, som formelt startede op i 2016 baseret på en klar vision for området med indsatser inden for landskab og natur med afsæt i identificerede udfordringer. Konkrete eksempler på indsatser er rydning af intensive arter som gyvel, hvor lodsejerne er lykkedes. Det kan dokumenteres ved besigtigelse.

<https://mst.dk/media/194278/n154-basisanalyse-2022-27.pdf>

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Økonomi

Indsigelse og kommentarer

September 2021

Økonomi udfordringer

- kommunen

I forbindelse med den påtænkte fredning er der en række udfordringer relateret til Odsherred kommune.

Byrådet har ikke haft et tilstrækkeligt grundlag for at stemme om den vidtrækkende påtænkte fredning helt generelt, hvilket er den afgørende anke.

Derudover og i den forbindelse er der en række uafklarede forhold, herunder:

- Betænkeligheder om ekstra store omkostninger i kommunen med en presset økonomi og meget høj kommuneskat. Højere skat og / eller besparelser?
- Er der sikkerhed for staten betaler 75% af erstatningerne, når de får kendskab til de reelle formål med fredningen, dels Geopark og turisme motivet og dels tvangsmæssig ændring af naturpleje for statens midler og åbning for endnu mere ekstreme indgreb i lodsejernes råderet?
- Er man sikre på estimerne af størrelsen af erstatningerne, og dermed kommunens andel?
- Hvad med erstatning for yderligere værditab i tilfælde af at der gennemføres rewilding på dispensation?
- Hvor store, er etableringsomkostningerne til stier, parkering, skiltning etc.?
- Hvor store er de løbende driftsomkostninger fremadrettet vedrørende det høje ambitionsniveau til naturpleje, oprydning, administration og kontrol etc. i al evighed, herunder overtagelse af naturpleje hidtil udført af lodsejere?

Med hensyn til etablerings omkostninger og de vedvarende drift omkostninger er der ikke så vidt det ses af aktindsigt og baseret på dialog med byrådsmedlemmer redegjort for disse budgetter. Det betyder reelt, at grundlaget for at træffe beslutning og stemme for og imod ikke er tilstede.

Naturteamet har oplyst, at der ikke er midler til naturpleje via byrådets beslutninger tidligere.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Økonomi udfordringer

- lodsejere

Hvis fredningen gennemføres i den foreliggende udgave vil lodsejerne blive ramt økonomisk på flere fronter:

Tab af EU tilskud som følge af §34 elementerne fordi der ikke kan opnås økologisk arealtilskud

Manglende indtægter på drift

Manglende mulighed for tilskudsfordring indebærer, at der ikke kan opretholdes dyrehold, f.eks. Højlandskvæg, som naturplejer i store dele af området

Yderligere værditab i tilfælde af at der gennemføres rewilding på dispensation hvis dette ikke erstattes af kommunen.

Tab af investeringer f.eks. dyr, maskiner, vandingsanlæg, hegning

Værdiforringelse af ejendom blandt andet pga. manglende muligheder for at drive indtægtsgivende aktiviteter, når visse aktiviteter ikke længere er en mulighed, samt at bruge tid på at være underlagt og afhængige af kommunikation med Odsherreds kommunes Naturteam.

Den omfattende omskrivning af fredningsbestemmelserne i den påtænkte fredning forringer landbrugserhvervets udviklingsmuligheder. Det gælder blandt andet bestemmelserne nævnt i §4 angående "Arealernes drift og anvendelse". Et konkret eksempel er begrænsningen om tilplantning: "...må ikke tilplantes eller dyrkes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder." Hvad er udsigtshæmmende? Derudover kan visse former for tilplantning gavne biodiversiteten i forbindelse med dyrenes levesteder og være med til at pryde landskabet.

Værdiforringelse af ejendom på basis af planlagte stisystem der forstyrrer levesteder og privatlivets fred, som er en af hovedstyrkerne i området og motivet til bosætning for naturelskere

Den reelle værdi af ejendommene er typisk herlighedsværdien som nedsættes eller bortfalder helt med tiltagene. Desuden kan tiltagene bevirke yderligere fald i ejendomsværdien ved at ejendomme reelt bliver usælgelige.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Erstatningsbeløb estimat

En væsentlig faktor i fredningen er erstatningsbeløbet, idet det er et afgørende element i nytteværdiberegningen /proportionalitet - princippet, og det er udslagsgivende for fredningsudfaldet.

Det estimerede erstatningsbeløb er flere steder blevet udfordret. Dels nøjagtigheden og dels relevansen for statens andel på 75% givet de reelle formål med fredningen, dels Geopark og turisme motivet og dels tvangsmæssig ændring af naturpleje for statens midler og åbning for endnu mere ekstreme indgreb i lodsejernes råderet.

På nuværende tidspunkt er estimaterne meget usikre og givetvis i underkanten givet de ekspropriationslignende præmisser, der er indtil videre er lagt op til.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Proces og kommunikation

Indsigelse og kommentarer

September 2021

Kommunikation og forskelsbehandling

Flere byrådsmedlemmer har med rette på byrådsmøder og dialogmødet beklaget involveringen og kommunikationen til lodsejerne.

§34 påbuddet

Første handling var et pludseligt §34 påbud til udvalgte lodsejere blot som e-boksmeddelelse. §34 påbuddet blev sendt til en række lodsejere uden nogen form for dialog eller varsel, dog med opfordring og angivelse af muligheden for at klage til klagenævnet. §34 påbuddet er reelt helt overflødig idet indholdselementer allerede er sikret gennem andre ordninger, eksempelvis Natura2000 udpegningen, økologisk drift, §3 fredninger, flerårige plejeaftaler med videre.

Stierne

Selve stiprocesen er forgået uden nogen form for involvering eller afstemning med berørte lodsejere og er voldsomt indgribende. Stiforslaget blev overhovedet ikke omtalt før i april, 9 måneder efter beslutningen om fredningsrejsningen, længe efter webmødet i 2020.

I forbindelse med dialog om de meget uhensigtsmæssige stier i forhold til dyrs levesteder, privatlivets fred og den private ejendomsret er der flere forhold, der skal nævnes. Lodsejere der henvendte sig direkte til Naturteamet blev afvist på stedet med besked om, at stier kan lægges, hvor Naturteamet vil, og der bliver ikke flyttet et komma, og de fik ikke justeret uhensigtsmæssige forhold. Derimod fik de fleste lodsejere, der tog kontakt via direktionen eller direkte til politikerne, dog først efter at de havde fået afslag fra Naturteamet, et helt anderledes resultat og medhold i synspunkter, og i en del tilfælde blev konkrete delforløb uden videre fjernet. Disse sager kan dokumenteres.

Det skal nævnes at lodejerne på trods af manglende involvering selv har udviklet et stiforslag baseret på en naturlig proces ud fra kriterier, behov, kravspecifikation, analyse af muligheder m.m.. Dette forslag blev præsenteret på omtalte dialogmøde med byrådet på lodsejernes initiativ. Løsningen integrerer desuden Højderygstiens fase II.

Ovenstående tema og rubrik vil blive yderligere uddybet og dokumenteret

Modificeret fredningsforslag

På dialogmødet præsenterede lodsejerne nedenstående modificerede fredningsforslag. Det blev positivt modtaget, idet det opfylder fredningsformålene, og det er meget enkelt at gennemføre og til lavere omkostninger end fredningsforslaget. Der var ligeledes byrådsmedlemmer, der præsenterede forslaget på byrådsmødet, som et egentligt fredningsforslag. Det fik dog ikke det nødvendige flertal, men viste et splittet byråd.

Opsummering - Fredningsforslaget og sti-forslaget

- Vælg den enkle løsning ved at udvide landskabsfredningen af 1965 til at omfatte Skamlebæksletten og Bollinge Bakke
- Vælg stiforslaget fordi det i videst muligt omfang er baseret på eksisterende veje og stier
- Kan gennemføres mere enkelt, problemfrit og hurtigt
- Landskabet og naturen er beskyttet af :
 - Landskabsfredningen fra 1965
 - §3 fredning
 - Natura 2000 samt kommunale plejeplaner
 - Økologi- og Plejegræsaftaler på lodsejerniveau

- Vi kan fortsætte vores erhverv
- Kvæg kan udføre naturpleje, og de kan få deres daglige foderration. Vi kan undgå sager, a'la sagen fra Mols Bjerge, hvor et antal dyr døde af sult
- Minimerer slid på, og forstyrrelse af naturen – beskyttelse frem for udnyttelse
- Minimerer forstyrrelse af ejendomsret og privatlivets fred
- Vi kan vise, at en fredning herunder etablering og løbende vedligeholdelse kan gennemføres økonomisk og ressourcemæssigt, selvom løbende driftsomkostninger for altid vil blive pålagt kommunen

Modificeret stiforslag

På dialogmødet præsenterede lodsejerne et modificeret stiforslag baseret på involvering og proces, der i højere grad tilgodeser levesteder for dyr, og giver bedre oplevelser med udgangspunkt i nedenstående proces baseret på behov, kravspecifikation, analyse af muligheder m.m., som også blev positivt modtaget

Baggrund for stiforslag - Kravspecifikation

- Understøtte Geoparkens fire søjler
- Rundture - udsigtspunkter
- Minimalt tryk på natur og omkringliggende miljø
- Lokal involvering
- Varierende og afvekslende
- Strand, skov og landskab
- Praktisk og enkelt at gennemføre
- Konsensus lodsejere
- Cafe, opholdssteder, aktivitet
- Undgå konflikter, dårlig omtale etc.
- Parkeringsplads toiletter

Resultat

Landskabet og Naturen

+

Kommunen

+

Borgerne

+

Lodsejerne

Bliver vindere